

«Робота малих груп: соціально-психологічний аспект» (Артюшина М. В.);

«Самостійно-пошукові методи навчання» (викладачі-тренери Радченко М. І., Романова Г. М., Саркісова О. Ю., Журавська Л. М., Богорад М. А.) та апробацією алгоритмічно-дійових і вищевказаних методів навчання на практичних та індивідуально-консультативних заняттях з української літератури, з української словесності (а раніше — з української ділової мови та з української мови за професійним спрямуванням).

Під час організації самостійної та індивідуально-консультативної роботи й контролю якості знань студентів—економістів діяльність викладача може змінюватись (залежно від низького, середнього чи високого рівня самостійності студентів) за такою схемою: ЛЕКТОР — КЕРІВНИК — КОНСУЛЬТАНТ — МОДЕРАТОР (за інформаційно-методичними матеріалами канд. пед. наук, доцента кафедри педагогіки та психології КНЕУ Журавської Л. М. до тренінгу «Організація та інформаційно-методичне забезпечення самостійної роботи з теоретичним матеріалом». — Київ, 2005).

Самостійність визначається як здатність людини систематизувати, планувати, регулювати свою діяльність без постійного безпосереднього керівництва і практичної допомоги з боку керівника (див. Ковальчук Г. О. Активізація навчання в економічній освіті: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2003).

Ю. М. Тарканій, асист.,
кафедра конституційного та адміністративного права

ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ МЕТОДИЧНИХ РОЗРОБОК СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ»

Курс «Кримінальне право України» належить до числа фундаментальних, базових юридичних дисциплін.

Політика держави у боротьбі зі злочинністю передбачає комплекс заходів, серед яких головну роль виконують заходи соціального, економічного, правового, організаційного і культурно-виховного характеру. Метою дисципліни «Кримінальне право України» є виховання у студентів відповідального ставлення до

кримінального закону, вивчення Кримінального кодексу та інших джерел права, форм складним юридичним питанням, набуття навичок правильної кваліфікації суспільно небезпечних діянь, суворе дотримання законності.

Навчальний процес — це складна сукупність методів, за допомогою яких здійснюється підготовка фахівців і, як і будь-який процес, неможливий без зворотного зв'язку з метою внесення своєчасних коректив для максимального досягнення поставлених цілей. Таким необхідним зв'язком є семінарські заняття. Основні аспекти предмету засвоюються студентами на лекціях, а закріплюються і вдосконалюються на семінарських та практичних заняттях.

Звідси і впливає мета кожного заняття: навчальна — полягає у розкритті та поясненні понять, термінів і категорій, які не зрозумілі студентам; виховна — сформулювати відношення до злочину як до суспільно небезпечного, негативного і винного діяння та відповідальне ставлення до існуючих законів; розвиваюча — розвинути вміння пов'язувати теоретичні знання з практикою.

Для того, щоб вивчення дисципліни було дійсно ефективним, у студента повинна виникнути внутрішня потреба у знаннях, вміннях та навичках, що пропонує викладач, а також потяг активно діяти щодо їх отримання. Тобто, заняття стає ефективним у результаті зацікавленості та захопленості предметом, яке досягається шляхом індивідуального підходу, враховуючи здібності та прагнення кожного студента.

Умовно семінарське заняття можливо поділити на такі складові етапи:

1. Організаційний момент (порядок роботи на занятті: оголошення теми, цілей, завдань; при необхідності перевірка домашнього завдання).

2. Усне опитування студентів. На мою думку, усні відповіді на питання вчать чіткості та логічності мислення, підвищують культуру мови, виховують активність та ініціативність, розкривають і відточують майстерність майбутніх фахівців-юристів в ораторських здібностях.

3. Вирішення практичних завдань (при цьому використовуються такі форми активізації праці, як розв'язання ситуаційних задач та вправ з використанням індивідуального та колективного підходу; спеціально розвиваючі нестандартні запитання; рольові ігри і завдання; тести на поглиблене розуміння матеріалу; робота з матеріалом підручника; робота з конспект-схемою, розробленою викладачем, тощо).

4. Розгляд і обговорення проблемних питань та ситуацій, які заздалегідь визначені викладачем або виникають у ході роботи, перевірка індивідуальних завдань, що відбувається шляхом заслуховування рефератів, доповідей або у формі диспуту та обговорень.

5. Перевірка глибини засвоєння студентами знань (написання письмових відповідей на теоретичні питання різних рівней складності або вирішення тестів різноманітних структур, або написання практичної роботи).

6. Підбиття підсумків семінару, повідомлення домашнього завдання. Ця стадія полягає в оголошенні загального висновку про проведений семінар студентами (основні питання, нові твердження) та викладачем (готовність групи, задоволеність викладача, зауваження та побажання); оголошення оцінок (враховується опанування особою знань з теми, їх практичне застосування, активність та системність відповідей, логічність викладених думок) та завдання на наступний семінар.

Семінарське заняття — це процес взаємодії між викладачем і студентом, який проявляється у роз'ясненні та допомозі викладача і прагненні студента до знань. Під час проведення семінарських занять викладач повинен застосовувати і поєднувати різноманітні методики викладання, не забуваючи про раціональний розподіл часу, з метою отримання бажаного результату — підготовки фахівців-юристів, що в майбутньому зможуть чітко орієнтуватися в чинному кримінальному законодавстві, самостійно тлумачити закони та грамотно кваліфікувати злочини і встановлювати вид і міру покарання.

*Н. В. Терещенко, канд. соціол. наук, старш. викл.,
кафедра політології та соціології*

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА ІНТЕЛЕКТ-КАРТИ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ПОЛІТОЛОГІЯ»

Створення інтелект-карт — інноваційний напрям в освіті, різновид індивідуально-самостійної роботи студентів. Сприяє закріпленню знань, розвитку творчих здібностей особистості. Інтелект-карта — це структурне представлення навчальної теми. Створюється на основі опрацювання студентом (-ами) теоретичного матеріалу. Структура інтелект-карти передбачає наявність центрального образу (як приклад: навчальна тема; явище політичного життя; політичний лідер тощо). Доповнюється логічними розгалуженнями, які його змістовно характеризують. Кожне відхилен-